

MAIT SOEZ'N

Runas

UITGAVE VAN DE GRONINGER STUDENTENBOND 25ct

WEES PARAAT VOOR DE MENSAR-AKTIE!

MENSARAPPORT Gsb:

voor een algemene mensa en hogere subsidie

Met een lege maag is het slecht studeren. Dat zal nie mand verbazen: studenten hebben net als iedereen behoefte aan goede voeding, zoals ook aan goede huisvesting, gezondheidszorg, ontspanning etc. Het staat er echter niet zo best voor met de voedingssituatie van studenten. Doordat veel studenten zelf niet kunnen of mogen koken op hun kamer, maar, zo bleek uit onderzoeken, vooral ook omdat ze het niet kunnen betalen, gebruiken grote groepen studenten te weinig warme maaltijden. Om hen in staat te stellen relatief goedkope en goede maaltijden te verkrijgen, werden de mensa's opgericht. Deze mensa's hebben het financieel zeer zwaar vanwege de bezuinigingen, zo blijkt uit een mensa-rapport van de Gsb dat deze week uitkomt. In dat rapport wordt een overzicht gegeven van de huidige mensa situatie en aangegeven op welke wijze daarin verbetering moet komen.

prijsverhogingen

In Groningen werd in 1954 een algemene mensa gestart in Mutua Fides. Deze mensa kreeg een subsidie van 50 ct per maaltijd en verschaftte toen aan meer dan 25% van de studenten een warme maaltijd (inkluisief voor- of nage-recht) voor 90 ct! Met deze subsidiëring erkende het rijk, dat de financiële situatie van de studenten veel te wensen overliet. Vanaf 1957 begint het rijk te bezuinigen op de mensa's, zonder dat er een drastiese verbetering komt in de toekenning van beurzen, met andere woorden in de inkomenspositie van de studenten. De subsidie wordt geleidelijk teruggedraaid van 50 tot 30 ct per maaltijd en in 1963 zelfs helemaal afgeschaft.

De gevolgen zijn dan ook niet mis: de prijzen stijgen in een paar jaar met meer dan 50%, terwijl het bezoekersaantal met een nog hoger percentage daalt.

De toen pas opgerichte SVB (Studenten VakBeweging) organiseerde hier een succesvolle aktie tegen: de regering voerde in 1964 weer een maaltijdsubsidie in tot ten hoogste 30 ct. Sindsdien is dit maximum van 30 ct. nooit opgetrokken, terwijl de kostenstijgingen voor de men-

sa's gewoon doorgaan. Hierdoor zien de mensa's zich genoodzaakt de prijzen voortdurend te verhogen. Op dit moment bedraagt de prijs van een basismaaltijd bij VERA f2,35 en bij Vindicat f2,40. Het gaat dan ook weer bergafwaarts met de mensa's: hoewel het aantal studenten toeneemt, daalt het aantal bezoekers gestaag! Hierdoor treden voor de mensa's grote tekorten op, waardoor de prijzen weer omhoog moeten, met als gevolg dat het bezoekersaantal nog verder terugloopt. Zo ontstaat een einde loze spiraal die tot de algehele afbraak van de mensa's zal leiden, als wij deze niet weten te doorbreken door middel van akties.

inkomen

En dat akties noodzakelijk zijn, blijkt wel uit het feit dat de inkomenspositie van de student nog steeds niet beter is dan toen de mensa's werden opgericht. Over de afgelopen twintig jaar heeft de maximumrijksstudietoelage niet meer dan ruwweg het prijsindexcijfer voor de gezinskonsumptie gevolgd. Vanaf '66 gerekend is er zelfs een achterstand van f300 ontstaan. Sinds hetzelfde jaar is ook het aantal beursstudenten gaan dalen, hetgeen het gevolg is van de steeds slechter wordende beursnormen (maxima in LBO-schalen m.n.). Het is daarom niet verwonderlijk dat het gemiddelde inkomen van de student zo'n f500 tot f1000 onder het beursmaximum ligt. Uit de ontwikkeling van het toelagenstelsel door de jaren heen kunnen we de konklusie trekken dat de reden voor de oprichting van allerlei studentenvoorzieningen, nl. de slechte inkomenspositie van de student, nog steeds bestaat. In het Gsb-rapport over de mensa's wordt dan ook geconstateerd, dat er een direkt verband is tussen de stijgende mensaprijzen (gevolg van de achterblijvende subsidie) en de daling van het bezoekersaantal (te wijten aan het lage studenteninkomen).

algemeen

De oplossing van de mensaproblemen ligt, aldus het Gsb-rapport, in de oprichting van een nieuwe en grote algemene mensa, naast het voortbestaan van de mensa bij VERA. Hierdoor zou de capaciteit vergroot en de bedrijfsvoering efficiënter kunnen worden, met als resul

(vervolg zie pagina 2)

23 OKTOBER '73

2^e JAARGANG
NUMMER 16

pag.3: interview met Geert Lameris, oud-voorzitter van de Gronstra, onlangs op voorstel van de Gsb benoemd tot adviseur van het KvB. "Wat ik kan doen, hangt af van de akties".

pag. 4 en 5: artikel waarin Henk Lankamp, sekretaris onderwijs van de Gsb, ingaat op de geschiedenis van de studentenstop, de oorzaken ervan aangeeft, en de akties die er tegen gevoerd gaan worden uiteenzet.

pag. 6: de beleidsraad heeft over de boycot vergaderd, bij Sociologie wordt een succesvolle aktie tegen de selektie gevoerd, en deel drie van de democratische roerselen bij Geschiedenis.

pag. 7: het gaat goed met de huuraktie, honderden bewoners nemen aan de weigering van de kale huurverhoging deel. Bert Runhaar gaat er uitvoerig op in.

pag. 8: de Gsb geeft een feest, de kollekte voor Thai Binh is een groot sukses geworden, en op 10 november wordt er een bazar gehouden voor Thai Binh in de Korenbeurs.

laatste nieuws

Ondanks grote druk van rechte ambtenaren laat Klein de adviseurs hun werk doen, meer hierover op pag.3

De ministeriële kommissie voor de studiefinanciering gaat binnenkort een nota uitbrengen, de Gsb is achter de hoofdlijnen van die nota gekomen, en dat belooft niet veel goeds. Zie pag. 7.

MENSA-AKTIE

taat betere en goedkopere maaltijden. Bovendien zou een algemene mensa voor een investeringssubsidie van 100 procent in aanmerking komen, i.t.t. de mensa's bij VERA en Vindicat, die als verenigingseettafels worden beschouwd en slechts 50% van de investeringen vergoed krijgen. Belangrijk aspect van de nieuwe mensa is ook, dat de sociale en recreatieve functie van een mensa veel beter uit de verf kan komen, doordat in de te bouwen algemene mensa een ontmoetingsruimte is gepland met een koffiehok en een leestafel e.d. Door de SEAMG (Stichting Exploitatie Algemene Mensae Groningen), het overkoepelende orgaan van de mensa's, is een concreet plan voor een nieuwe mensa in deze zin aan het Martini-kerkhof uitgewerkt, dat door de GSB wordt ondersteund. Staatssecretaris Klein heeft evenwel kort voor de zomervakantie goedkeuring aan de bouwplannen onthouden omdat "hem geen middelen meer ter beschikking staan".

aksie

Zo wordt er, ook door de nieuwe regering, bezuinigd op de mensa's, terwijl de financiële positie van de studenten er niet beter op wordt door de bezuinigingen op de beurzen. Het regeringsbeleid tav. de mensa's staat niet op zichzelf, het is te vergelijken met de plannen voor afschaffing van de UGD, en de bezuinigingen op de studentenhuusvesting, kortom het is een onderdeel van het algemene beleid tot afbraak van de studentenvoorzieningen, welke echter sociaal onmisbaar zijn vanwege het lage studenteninkomen. Een goed levenspeil voor de student, een goed inkomen en goede voorzieningen, is echter noodzakelijk voor de externe demokratisering, voor de materiële garanderen van het recht op onderwijs. Het recht op onderwijs blijft een papieren recht, als er financiële drempels opgeworpen worden door van de ouders grote financiële offers te vragen als gevolg van de te lage beurzen en dure of onvoldoende studentenvoorzieningen. Dit gebeurt thans ook. De boycot van de f1000, gericht tegen het opwerpen van financiële drempels door hoge collegegelden, en de sociaal-inkomensakties (zoals de boycot van de kale huurverhoging op de SSH-flats, de UGD- en de mensa-aksie), welke er op gericht zijn de kosten van levensonderhoud te doen dalen, zodat je met een laag inkomen beter rond kunt komen, vormen hierbij één geheel. Daarnaast ontwik-

kelt de GSB op dit moment plannen voor akties voor hogere beurzen voor meer studenten. Deze inkomensstrijd van de studenten staat niet geïsoleerd, maar is een onderdeel van de strijd van de bevolking (die dagelijks gekonfronteerd wordt met prijsstijgingen van de elementaire levensbehoeften) voor een beter levenspeil: de strijd tegen de huurharmonisatie, tegen de werkloosheid en voor een hoger loon. De voorziening die de mensa biedt is voor studenten zo'n elementaire levensbehoefte; daarom moeten wij er voor zorgen dat de algemene mensa er komt en dat de rijkssubsidie verhoogd wordt, waardoor de prijzen lager kunnen worden. Waarbij het uiteraard wenselijk is, dat dergelijke voorzieningen ook getroffen gaan worden voor andere bevolkingsgroepen als HBO-studen-

ten en werkende jongeren. Nu gaat het er echter om verdere verslechtering van de mensa-situatie te voorkomen. Waarschijnlijk begin november zal de universiteit een overleg hebben met Klein over de bouw van een algemene mensa. En omdat deze er dringend moet komen, start de GSB teneinde druk uit te oefenen op de regering deze week een handtekeningenactie onder de eisen:

- VOOR ONMIDDELLIJKE UITVOERING VAN DE BOUWPLANNEN VOOR EEN ALGEMENE MENSA;
- VOOR VERHOOGING VAN DE RIJKSBLJDRAGE AAN DE MENSA'S EN TEGEN VERDERE PRIJSVERHOOGING;
- TEGEN AFBRAAK VAN DE STUDENTENVOORZIENINGEN EN VOOR EEN GOEDE INKOMENSPOSITIE VAN ALLE STUDENTEN.

Sluit je aan bij de mensa-aksie, zet je handtekening en koop de mensabrochure van de GSB. Het gaat om de strijd voor gratis onderwijs en de externe demokratisering en tegen financiële drempels in het onderwijs!

Hans Akkermans

ZWARTBOEK AFD. NEDERLANDS

Begin van deze maand publiceerde de GSB-aksiegroep Nederlands een zwartboek over de noodsituatie op de afdeling Nederlands. Uit allerlei onderzoeken die de aksiegroep de laatste maanden deed, kwam onomstotelijk vast te staan dat er op dit moment sprake is van grote personeelstekorten. Ter ondersteuning van deze feiten onderzocht de aksiegroep bv. de ontwikkeling van de aantallen en kostencijfers. Hieruit blijkt dat de student-stafratio is opgelopen van 1:16.7 in 1968/1969 tot 1:27.3 in 1972/1973. Analyse van de begrotingsaanvragen en de toewijzing daarvan levert voor 1972 een tekort van 6,2 formatieplaats op. Daarbij moet dan wel nadrukkelijk vermeld worden dat met een dergelijk tekort de docenten gemiddeld 44 uur per jaar aan onderzoek kunnen besteden. Berekeningen voor dit akademies jaar tonen aan dat er een minimaal tekort van 6 à 7 docenten is. Echter, ook deze cijfers zijn zelfs nog geflatteerd omdat het genoemde tekort nog niet eens de werkelijke noden van de afdeling weergeeft. Voor verplicht gestelde vakken als taalbeheersing en vakdidaktiek (ten dele) kunnen geen medewerkers worden aangesteld. De aksiegroep komt dan ook tot de konklusie dat er naast een onderbemand, een incompleet programma aan de studenten wordt aangeboden en zij zien hierin een duidelijke aantasting van het recht op (goed) onderwijs: "Het recht op goed onderwijs wordt aangetaast als de waarborgen voor dat goede onderwijs er niet zijn."

In een ander hoofdstuk gaat de aksiegroep na wat de gevolgen voor de verschillende geledingen van de bezuinigingspolitiek zijn. Taakverzwaring, met alle gevolgen als overwerk etc., valt o.m. zowel bij de staf als het administratief personeel te constateren. Door de zeer geringe beschikbare hoeveelheid tijd voor onderzoek treedt verschroming ("stilstand is achteruitgang") t.a.v. onderzoek en onderwijs op. Verder komen in dit zwartboek zaken als plaatsingskommissie, studentenstop (geen illusie voor afdelingen in dergelijke noodsituaties) en de herprogrammering aan de orde. Genoemde onderwerpen worden door de aksiegroep duidelijk in het kader van de bezuinigingspolitiek geplaatst en als lapmiddelen, met vergaande, onaanvaardbare konsekwenties, van de hand gewezen. Met de uitgave van dit zwartboek hoopt de aksiegroep een aanzet te geven voor aksies

Op de U-raad van 26 oktober werd besloten twee adviseurs in het Kollege van Bestuur te benoemen. De ene moest uit de studentengeleding komen, de andere uit de geleding van het technisch en administratief personeel. De U-raad wees als adviseurs aan: de GSB-er Geert Lameris en de PRO-tapkandidaat Bruins, hoofd van de afdeling studentenvoorzieningen. Dit besluit van de U-raad moet gezien worden als een daad in de reeds jarenlange strijd voor een democratische universiteit. Een kort stukje geschiedenis:

Voordat de grote demokratiseringsbeweging omstreeks 1968 startte, was het bestuur van de universiteit geregeld in de wet op het wetenschappelijk onderwijs (w.w.o.). Het topbestuur werd gevormd door de door de minister benoemde kuratoren (beheer) en de door en uit de hoogleraren verkozen rektor en assessoren (onderwijs en onderzoek). Terwijl de studentenoppositie in de rest van Nederland na de Maagdenhuisbezetting in een impasse geraakte, werkte de studentenoppositie in Groningen, georganiseerd in de Gronstra, mee aan de totstandkoming van de TBV, de tussentijdse bestuursvorm. De TBV was een stuk demokratischer dan de toen reeds bekende nota-Veringa, waaruit de WUB, de wet universitaire bestuursvorming, is voortgekomen. Belangrijk onderdeel van de TBV was dat het universiteitsbestuur (vergelijkbaar met de huidige universiteitsraad) het hoogste orgaan was, dat alle geledingen in het dagelijks bestuur (vergelijkbaar met het huidige Kollege van Bestuur) zaten, dat de meerderheid van het DB door het UB gekozen werd en afzetbaar was.

De toenmalige minister De Brauw legde de WUB aan Groningen op, na de Rekonstruktienota afgewezen te hebben. De Rekonstruktienota had tot doel de hoofdkenmerken van de TBV te handhaven binnen de grenzen van de WUB. Na de beslissing van De Brauw trad het UB in zijn geheel af en organiseerde de GSB een be-

versterk je vakbond

WORD LID VAN DE GSB

onder de leuze "meer poen, meer docenten". Doorbreking van de huidige noodsituatie kan alleen als de afdeling in gaat zien dat briefenschrijven tot dusverre niets oplevert en dat eensgezinde aksie het juiste antwoord is op de politiek van bezuinigingen op het wetenschappelijk onderwijs.

GEERT LAMERIS:

WAT IK KAN DOEN, HANGT AF VAN DE AKTIES

zetting van het Akademiëgebouw (februari 1972). Tijdens die bezetting werd door progressieve studenten, tap en staf besloten de WUB voorlopig te boycotten. Nu de GSB een jaar later toch aan de verkiezingen heeft deelgenomen is één van haar belangrijkste taken de WUB te demokratiseren. Daarover had Nait Soez'n een gesprek met Geert Lameris.

Nait Soez'n: Er is nogal wat te doen geweest om het adviseurschap. Kun je aangeven waarom het zo belangrijk is? Geert: Dat er twee adviseurs aan het KvB zijn toegevoegd, betekent een verdere demokratisering van de WUB. In feite is de meerderheid van het KvB nu door de U-raad gekozen, en zijn alle geledingen in het KvB vertegenwoordigd.

NS: Wil je zeggen, dat we de TBV terughebben?

Geert: Nee, maar het gaat wel in die richting. Onder de TBV kon de raad alle gekozen leden van het KvB afzetten. Bruins en ik zullen aftreden, als de U-raad zijn vertrouwen in ons heeft opgezegd. De andere twee gekozen leden, Kroon en Uijvers hebben bij mijn weten nog niet gezegd dat ze dat zullen doen. Het is ook niet wettelijk vastgelegd, en hangt dus van hun individuele beslissing af.

NS: De WUB is een wet die is aangenomen, wat zijn dan de mogelijkheden om hem te demokratiseren?

Geert: Het gaat erom dat in 1976 de WUB afloopt. Voor die tijd moet er ook een evaluatie gemaakt worden, en op basis daarvan moet de WUB herzien worden. Nu gaan er in Den Haag praatjes, dat dat helemaal niet nodig is. De commissie Polak, die zich met de evaluatie moet bezighouden, doet feitelijk niet meer dan een interpretatie van de wet geven. En daarbij proberen ze de WUB steeds meer de kant van de

oude wet op het wetenschappelijk onderwijs op te duwen.

NS: Kun je daar een voorbeeld van geven?

Geert: Bijvoorbeeld de benoemingscommissies. De WUB zegt niet dat daar geen studenten in mogen, en in de meeste gevallen zitten ze er inderdaad in. Maar volgens de commissie is dat in strijd met de bedoeling van

de wetgever. Dus terug naar de situatie vóór de WUB en toegeven aan een anti-demokraat als Marius Broekmeyer. Uitgangspunt bij een evaluatie en herziening van de WUB moet daarentegen zijn een verdere demokratisering. Het instellen van het adviseurschap is een eerste stap.

U-Raad - KvB

NS: Ja, en een tweede is natuurlijk dat de U-raad het hoogste orgaan van de universiteit moet zijn.

Geert: Dat is vooral weer gaan spelen toen het KvB liet weten besluiten die de U-raad had genomen, naast zich neer te leggen. Er is daarover in de U-raad een discussie gevoerd, en de raad vond dat het college die besluiten wel moest uitvoeren. In het KvB hebben Bruins en ik dat standpunt ingebracht en verdedigd. Het KvB stond aanvankelijk op het standpunt dat het nemen van die besluiten niet onder de competentie van de U-raad viel, en dat ze ze daarom niet hoefden uit te voeren. Daar zijn ze nu vanafgestapt. Het standpunt is nu, dat als de U-raad besluiten neemt, wat dat ook voor besluiten zijn, het KvB die op hun inhoud zal bekijken en op basis van die inhoudelijke beoordeling zal besluiten ze uit te voeren of ter vernietiging voor te dragen. In dat laatste geval zal er eerst overleg plaatsvinden met de raad. Dus het KvB

kijkt niet meer of de U-raad wel de competentie had die besluiten te nemen, maar beoordeelt ze inhoudelijk. In feite betekent dat, dat het KvB zegt, dat de U-raad het hoogste orgaan is. Zoals bekend, is dat het standpunt van de GSB.

NS: Dat is dus het eerste succes voor de adviseurs. Maar hoe staat het met Klein Er gaan geruchten, dat hij het besluit van de U-raad om de adviseurs te benoemen wil vernietigen, en gezien zijn opstelling t.o.v. de 1.000-gulden-boycot en de studentenstops, zou dat niet zo'n grote verrassing zijn.

Geert: Over het standpunt van Klein is weinig bekend, hoewel hij in een brief negatief heeft gereageerd. Klein kan best goede bedoelingen met de universiteiten hebben, maar je moet niet vergeten dat hij onder zware politieke druk staat. De konfessionelen, DS '70 en de WVD willen bijvoorbeeld veel meer geld in defensie steken, en dat weghalen bij o.a. de universiteiten. Dan is het voor Klein natuurlijk moeilijk verbeteringen door te voeren, omdat die meestal geld kosten. De taak van de GSB wordt dan ook duidelijk: actie voeren tegen de bezuinigingen en evt. tegen de defensiebegroting.

vernietiging

Een andere zaak is de demokratisering van de universiteiten. Die kan best verbeterd worden door het instellen van het adviseurschap, zonder dat dat geld kost. Als Klein dan toch de adviseurs van tafel veegt, dan getuigt dat van slechte bedoelingen met de WUB en een anti-demokratische gezindheid.

Het is bekend dat Klein binnen het ministerie te kampen heeft met vrij rechte ambtenaren. Die oefenen druk op hem uit om het besluit te vernietigen. Als Klein daaraan toegeeft, dan zal daar hard tegen op moeten worden getreden door de hele universiteit.

NS: Het eerste succes is dus al binnen, maar wat kun je als adviseur nog meer bereiken?

Geert: Dat hangt o.a. af van wat de GSB doet. Neem de studentenstops. Ik kan in het KvB bij de voorbereiding van de standpuntbepaling van de U-raad proberen een principieel standpunt tegen stops te krijgen. De GSB-fractie moet de U-raad daar dan achter krijgen. Maar de standpuntbepaling zowel als

de konkretisering daarvan is afhankelijk van de acties die de GSB voert voor meer docenten en meer ruimten. Als dat niet gebeurt, dan krijg je schriftelijk of t.v.-onderwijs en dat wil ik ook niet.

NS: Ben je dan voor stops als de bezuinigingen niet worden opgeheven?

Geert: Nee, ik ben tegen stops en tegen slecht onderwijs. Als je stops instelt omdat er te weinig middelen zijn, dan krijg je nooit meer middelen, omdat je ze niet meer nodig hebt. We moeten dus geen stops meer aanvragen. Dat houdt aanvankelijk het risico van verslechtering in, maar dat hangt weer af van de acties.

NS: Een van de belangrijkste aktiepunten van de GSB is de strijd voor goed onderwijs. Wat kun je in het college van Bestuur daar aan doen?

Geert: Niet zo erg veel. De mogelijkheden van het KvB en de U-raad zijn beperkt tot de mogelijkheden die Den Haag ons laat. NL door de bezuinigingen en allerlei slechte wetten. We kunnen geld verdelen, maar niet meer dan we hebben. We kunnen ons op bestuurlijk nivo tegen Posthumus en McKinsey uitspreken, net zoals de universiteiten en de academische raad zich hebben uitgesproken tegen het 500-gulden-voorstel van Klein en vooral voor herstel van de oude situatie, dus 210 gulden. Maar dat blijven papieren uitspraken, zolang er geen actie gevoerd wordt. Zo ligt het op alle punten.

laatste nieuws

Na het gesprek dat wij met Geert Lameris hadden, bereikte ons het bericht dat naar verluidt, Klein het besluit van de U-raad om twee adviseurs van het KvB te benoemen, niet zal vernietigen. Hij is tot dit standpunt gekomen ondanks druk uit het ministerie. De brief waarin de vernietiging aan Groningen werd meegedeeld, lag al klaar. De opvatting van Geert, dat Klein een progressief beleid voert, zolang het geen geld kost, is daarmee bevestigd. Het adviseurschap zal opgevat worden als een experiment, dat na een jaar geëvalueerd moet worden, waar na de beslissing wordt genomen of het door mag gaan of niet.

Er zal op de fakulteiten door de GSB en de andere progressieve mensen actie gevoerd moeten worden tegen Posthumus, McKinsey, voor meer docenten en meer middelen om zo een eigen beleid te ontwikkelen voor een goed wetenschappelijk onderwijs.

Ruurd.

RECHT OP ONDERWIJS VOOR IEDEREEN

Staatssecretaris Klein wil de studenten-stops wet, die in augustus 1974 afloopt, gaan verlengen. Daartoe heeft hij een voorontwerp van wet gemaakt, dat op 26 oktober in de U-raad en op 27 oktober in de Akademische Raad besproken gaat worden. Het voorstel om de studenten stops-wet te gaan verlengen komt niet onverwachts. De voortdurende bezuinigingen van de afgelopen jaren hebben ervoor gezorgd dat overall, in vrijwel alle fakulteiten van alle universiteiten, noodsituaties zijn ontstaan. Klein is niet van plan de middelen te geven om uit de capaciteitsproblemen te geraken, en trekt daaruit de konsekwentie dat het instellen van studentenstops nog wel enige jaren nodig zal zijn.

bezuinigingen

Het Biesheuvel-beleid heeft ernstige sporen nagelaten. Twee jaar bezuinigen op alle onderwijssectoren heeft ervoor gezorgd dat overall de onderwijsinstellingen in de moeilijkheden zijn komen te zitten. Op de universiteiten is dat goed merkbaar. Er is een enorm tekort aan stafleden en technies- en administratief personeel. Dit heeft voor de studenten tot gevolg dat het onderwijs verslechtert (massakolleges, overvolle zalen, weinig begeleiding, verdwijning van bijvakken etc.), dat er duur moet worden betaald voor kollegediktaten en stencils, dat er scherp geselecteerd wordt, om het aantal studenten, dat een deel van de onderwijskapaciteit opeist, te doen verminderen. Voor de staf uit zich de noodtoestand in de noodzaak om veel onderwijs te geven, zodat weinig tijd overblijft voor onderzoek, waarbij de werkzaamheden een zodanige omvang gaan aannemen, dat overspannen situaties gaan optreden.

Voor het TAP treedt een enorm taakverzwaring op: een vergroot aantal studenten en een vergrote hoeveelheid werk moet door dezelfde hoeveelheid TAP opgevangen worden. Daarnaast kunnen er weinig boeken meer aangeschaft worden, er is geen geld meer voor reisvergoedingen, kan er geen nieuwe stencil- en fotokopieerapparatuur aangeschaft worden, etc., etc. Kortom, de gehele onderwijs- en werksituatie aan de universiteit verslechtert.

Gedwongen door een dergelijke situatie zijn veel fakulteiten geneigd te grijpen naar de noodrem: afremming van het aantal studenten. Dit komt enerzijds (min of meer bedekt) tot uiting in de verscherpte selectie, anderzijds heel openlijk in een indaming van de eerstejaarsstroom d.m.v. studenten

stops. Dit laatste middel, met als bijwage de plaatsingskommissie, wordt de laatste jaren op grote schaal toegepast.

DE PYROFAN

toelatingsbeperking

De noodgreep van de toelatingsbeperking is niet nieuw. Reeds in 1960 stellen de subfakulteiten Tandheelkunde een plaatsingskommissie in, omdat door spreiding van de eerstejaars de capaciteitsmoeilijkheden te verhelpen zouden zijn. De moeilijkheden werden echter niet verholpen, en de problemen breiden zich, eerst langzaam, maar later in versneld tempo uit over de andere fakulteiten. In 1964 wordt een plaatsingskommissie ingesteld voor medicijnen, in 1968 gebeurt hetzelfde voor biologie.

De noodsituatie begint dan ook tot de regering door te dringen, maar een juiste maatregel (meer geld en meer personeel toewijzen), wordt niet genomen. Daarentegen wordt in 1970 een wet aangenomen, die het de mediese fakulteiten mogelijk maakt wachtlijsten in te stellen bij de ingang van het tweede jaar, wachtlijsten die in '71 op verscheidene plaatsen worden ingesteld. Tegelijk stelt ook psychologie een plaatsingskommissie in. De noodsituatie aan de universiteiten is op dat moment niet meer te ontkennen. De Brauw doet dat dan ook niet, hij bezuinigt bewust verder op het wetenschappelijk onderwijs en brengt als tijdelijke oplossing van alle problemen de machtigingswet studentenstops in de kamer.

wettelijke regeling

De machtigingswet wordt door De Brauw verdedigd onder het argument, dat de noodsituatie niet in één klap kan worden opgelost; maar dat gewerkt wordt aan een wezenlijke oplossing; een tijdelijke beperkende maatregel is nodig volgens De Brauw om de tussentijd, wanneer de capaciteitsproblemen nog niet opgelost zijn te overbruggen. Het wetsontwerp wordt door de kamer aangenomen, hoewel

onder druk van de toenmalige oppositie (met o.a. de PvdA) de werkingsduur van de wet beperkt wordt tot twee jaar. Diverse fakulteiten grijpen de hen toegestoken hand aan en er komen in '72 dan ook stops voor vijf studierichtingen. Tegelijk kondigt De Brauw een ministeriële beschikking af, waarin het fakulteiten mogelijk wordt gemaakt plaatsingskommissies in te stellen om de aankomen de eerstejaars evenredig te verdelen.

aantasting

Met deze regelingen is de aantasting van het recht op onderwijs geformaliseerd. Scholieren met een middelbare schooldiploma op zak moeten maar afwachten of er voor hen plaats is op de universiteit. Ze hebben dikke kans door een stop afgewezen te worden, of door een plaatsingskommissie naar een heel andere universiteitsstad dan de bedoeling was, gestuurd te worden. De toelatingsbeperkingen hebben ernstige gevolgen voor de aankomende eerstejaars: velen worden door de stops gedwongen een andere studie te gaan volgen, te gaan werken, hun toevlucht naar op het HBO te gaan zoeken, of zelfs de dienst in te gaan. Enige zekerheid is er niet meer, je hebt mazzel als je ingeloot wordt.

Met de plaatsingskommissie is het al niet veel beter. Je wordt in een stad geplaatst, waar je helemaal niet naar toe wilde. Je keuze voor een bepaalde universiteitsstad is (meestal op impliciete wijze) gemotiveerd door o.a. familie-omstandigheden, kennisgeving, inhoud en vormgeving van de studie, huisvestingsmogelijkheden, financiële omstandigheden etc. De plaatsingskommissies houden daar in het algemeen geen rekening mee, met als gevolg dat de studenten gedupeerd worden. De trage werking van de commissies de afgelopen jaren doet daar nog een schepje bovenop. Tijdens de acties tegen de plaatsingskommissies dit jaar bij psychologie en Nederlands kwamen deze gevolgen duidelijk aan het licht. Deze aantasting van het recht op onderwijs dreigt nu door Klein nog eens drie jaar langer door te gaan. Dit kan echter niet geaccepteerd worden: de studentenstops en de plaatsingskommissies moeten bestreden worden om het recht op onderwijs weer veilig te stellen.

olievlekwerking

Niet alleen betekenden de stops en plaatsingskommissies een aantasting van het recht op onderwijs van de studenten, de fakulteiten worden er ook niet mee geholpen. De beloofde maatregelen

van De Brauw bleven uit, de bezuinigingen werden gekontroleerd. Dit heeft tot gevolg gehad dat de capaciteitsmoeilijkheden zich stelselmatig uitbreidden. Uitloting van veel studenten bij een richting met een stop, noodzaak te velen een andere studie te kiezen, waardoor ook die richting met capaciteitsmoeilijkheden opgezadeld werd. Zo hebben de stops bij medicijnen een extra toevloed naar biologie veroorzaakt, waardoor de problemen daar extra vergroot werden. Plaatsingskommissies hebben een soortgelijke werking. Zit bijv. eerst één subfakulteit psychologie in de moeilijkheden, de studenten worden overgeheveld naar de andere subfakulteiten psychologie en de problemen vergroten zich daar. Zo wordt één subfakulteit geholpen, maar na enige tijd is de landelijke situatie in een studierichting zo verslechterd, dat niet alleen de moeilijkheden groter zijn dan ooit, maar ook in alle subfakulteiten aanwezig zijn. Plaatsingskommissies leiden zo tot studentenstops.

Helemaal te gek wordt het als de stops worden aangegrepen als argument voor verdere bezuinigingen. Dat is het afgelopen jaar bij medicijnen gebeurd: Van Veen heeft toen de mediese fakulteit opdracht gegeven een verlaging van het affiliatiepercentage te bewerkstelligen. (dit is het percentage kassistent-plaatsen in normale ziekenhuizen), waardoor de kliniese capaciteit bij medicijnen met ruim 20% ingekrompen wordt! Wie een stop heeft, heeft niet meer geld nodig: het aantal studenten is immers op de beschikbare capaciteit afgestemd. Echter de toewijzing van middelen en formatieplaatsen vindt plaats op basis van het aantal studenten. Als dat aantal kunstmatig laag gehouden wordt d.m.v. studentenstops, dan zullen de middelen en het aantal formatieplaatsen structureel achter blijven bij de vraag naar onderwijs. We kunnen dan ook constate-

WOORD LID VAN DE GSB

WOORD LID VAN DE GSB

WOORD LID VAN DE GSB

WOORD LID VAN DE GSB

WOORD LID VAN DE GSB

WOORD LID VAN DE GSB

WOORD LID VAN DE GSB

WOORD LID VAN DE GSB

ren dat plaatsingscommissies en studentenstops geen enkele oplossing bieden voor de capaciteitsproblemen, dat er een enorme olievlekwerking optreedt, en dat dergelijke maatregelen zelfs aangegrepen worden om verdere bezuinigingen door te voeren. De enige oplossing ligt in de vergroting van de onderwijskapaciteiten, d.w.z. in het toekennen van meer formatieplaatsen, ruimten en andere middelen.

wat doet klein?

In feite doet Klein niets anders, dan het Biesheuvel-beleid t.a.v. het hoger onderwijs voortzetten. Daarmee verdedigt hij de verlenging van de machtigingswet met het argument, dat studentenstops als 'noodmaatregel' nodig zijn, om de tijd die nodig is om "de gewenste aanpassing en flexibiliteit van het hoger onderwijs" te bewerkstelligen, te overbruggen. Het bezuinigingsbeleid van De Brauw verdedigt hij zelfs, wanneer hij in de Memorie van Toelichting op het wetsvoorstel zegt dat "het niet mogelijk en ook niet verantwoord (was) het wetenschappelijk onderwijs zodanig uit te breiden, dat nu aan de vraag van een ieder die wil gaan studeren in welke studierichting ook, is te voldoen". Ook nu is dat volgens Klein nog niet mogelijk, daarom moet de studentenstops-wet verlengd worden. Als mogelijke toekomstige oplossing wordt de herstructurering van het WO gezien. Mooi is dat, studentenstops vervangen door Posthumus met een zwaar selektierende propedeuse van één jaar. Vervanging van de ene slechte wet door de andere kan nooit de oplossing zijn. Zoals reeds gezegd, de enige werkelijke oplossing ligt in het toewijzen van vooral meer formatieplaatsen. Dat is Klein echter niet van plan, dat blijkt duidelijk uit de onderwijsbegroting voor 1974. Hierin worden voor het hele WO slechts 350 nieuwe formatieplaatsen beschikbaar gesteld, lang niet genoeg om de toename van studenten die ook komend jaar weer te verwachten is, op te vangen, om zelfs maar niet te denken aan een verlichting van de onderwijs-taak van de reeds aanwezige staf.

Het is niet zo verwonderlijk dat er niet meer geld voor het WO beschikbaar wordt gesteld. Immers, de regering bestaat gedeeltelijk uit mensen van de konfessionele drie, partijen die steeds weer laten blijken het oude Biesheuvel-beleid te willen voortzetten, en daarbij in de Tweede Kamer op een rechtse meerderheid steunen. Daar kunnen wij echter niet akkoord mee gaan. De universiteiten hebben zeer hard geld en formatieplaatsen nodig. Het is niet voor niets

dat de afdeling klinische psychologie drie dagen in staking is gegaan (en met succes). Dat tekent de wil van de fakulteiten: meer formatieplaatsen om aan iedereen een goed onderwijs te kunnen geven.

ZWART BOEK

Anderhalf jaar geleden waren de progressieve drie tegen een machtigingswet van vijf jaar. Nu dreigt het gevaar dat zij er door de voortgezette Biesheuvel-bezuinigingspolitiek toe worden gedwongen.

De acties tegen de bezuinigingen zijn daarom acties voor een progressieve politiek, voor het recht op onderwijs voor iedereen!

prioriteiten

De huidige regering zegt dat er prioriteiten gesteld moeten worden binnen het onderwijs. De universiteiten moeten een veer laten ten gunste van het kleuter- en basisonderwijs. Dat is echter een onjuiste opstelling. Het onderwijs valt niet in stukjes te knippen, het vormt één geheel. Wil men de externe demokratisering bevorderen (bv. door het lager onderwijs te stimuleren), dan moet niet tegelijkertijd de doorstroming naar boven afgeknepen worden. Juist doordat nu het basisonderwijs gestimuleerd wordt, zal over ruim tien jaar de toeloop naar het tertiair onderwijs groter worden. Maar als nu de toegang tot de universiteit en het HBO al wordt beperkt, en de opnamecapaciteit nu al steeds minder wordt, dan is er over tien jaar helemaal geen plaats meer.

Daarnaast is goed onderwijs en onderzoek van groot belang voor het gehele onderwijs (denk maar aan de opleiding van leraren, of onderzoek naar onderwijsmethoden), en voor de hele bevolking. Het is in het belang van de bevolking dat er goed onderwijs voor iedereen mogelijk is, dat er veel hooggekwificeerde academici komen, dat er veel en goed onderzoek gedaan wordt. Dat komt het ontwikkelingspeil van de bevolking en van de samenleving ten goede. De verschillende delen van het onderwijs moeten daarom

niet tegen elkaar afgewogen worden, het hele onderwijs moet gestimuleerd worden.

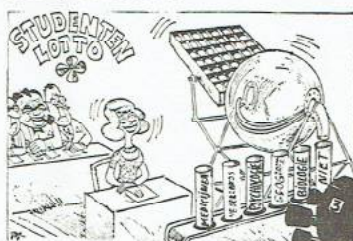
centralisatie

Daarom moet verlenging van de machtigingswet van de hand gewezen worden, en moet capaciteitsuitbreiding geëist worden. Daar komt nog bij, dat in Klein's wetsvoorstel een aantal wijzigingen worden voorgesteld, die het recht op onderwijs verder aantasten, en een verdere centralisatie van het toelatingsbeleid beogen.

Zo wordt het mogelijk gemaakt dat fakulteiten externe stops instellen voor twee en latere jaren, als er al een studentenstop in het eerste jaar is. Zo kan het studenten onmogelijk gemaakt worden in het tweede studiejaar te gaan studeren als ze niet vanaf het eerste jaar in de betreffende fakulteit ingeschreven stonden. Omzwaaien naar een andere studie of naar een andere stad gaat dan tot de zeldzaamheden behoren.

Verder wordt aan de minister de bevoegdheid toegekend eigenhandig plaatsingscommissies in te stellen, de leden daarvan te benoemen en richtlijnen voor de werking te geven, zaken waar tot nu de fakulteiten grote invloed op uit konden oefenen.

Tenslotte wordt het eerstejaars onmogelijk gemaakt zich ergens in te schrijven zonder plaatsingsbewijs. Dat betekent dat geen eerstejaars meer kunnen worden opgenomen buiten de plaatsingscommissies om. Dit alles betekent een sterke centralisatie: allerlei bevoegdheden worden van de fakulteiten af naar de minister geschoven.

stopsakties

Al jarenlang wordt door studenten actie gevoerd tegen de aantasting van het recht op onderwijs d.m.v. toelatingsbeperkingen. Twee jaar geleden behaalden medicijnen studenten succes met een kort geding tegen de tweedejaars wachtlijst. Bij psychologie zijn al drie jaar lang eerstejaars opgenomen buiten de plaatsingscommissie om, en bij Nederlands wordt nu geprobeerd alsnog tien eerstejaars binnen te loodsen. Niet alleen tegen stops en plaatsingscommissies, ook tegen bezuinigingen wordt actie gevoerd. Het succes van de actie bij klinische psychologie is daar een voorbeeld van. De komende tijd zullen dergelijke acties opnieuw gevoerd moeten worden, en krachtig. De verlenging

van de machtigingswet moet afgewezen worden, evenals de oorzaak van de problemen: de bezuinigingen. De fakulteiten moeten de bezuinigingen niet langer passief over zich heen laten komen, maar een actief beleid gaan voeren voor uitbreiding van de capaciteit. Elke noodrem moet daarbij afgewezen worden: geen studentenstops en geen plaatsingscommissies meer.

In eerste instantie moet de actie zich richten op de verlenging van de machtigingswet die eind van deze maand in de universiteitsraad en de Akademische Raad komt. Bei de organen zullen de machtigingswet moeten afwijzen. Het Landelijk Overleg Gronraden (LOG) zal op de A.R.-vergaderingen aan de leden van de A.R. uiteenzetten waarom de machtigingswet niet verlengd mag worden, daarbij een samenvatting gevend van de onlangs verschenen LOG-nota over de studentenstops. Tevens zal op die vergadering het woord gevoerd worden door afgevaardigden van het Landelijk Overleg Mediese Aktiegroepen (LOMAG) en het Landelijk Overleg Neerlandici (LON). Na de vergadering van de AR zal er een gesprek plaatsvinden tussen het LOG en de vaste kamercommissie voor onderwijs en wetenschappen. Met het oog op dat gesprek is er in alle universiteitssteden een handtekeningactie gestart onder de eisen:

- GEEN VERLENGING VAN DE STUDENTENSTOPS-WET
- VRIJHEID VAN STUDIEKEUZE; WEG MET DE PLAATSINGSKOMMISSIES
- GEEN CENTRALISATIE VAN AANMELDING EN PLAATSING
- KAPASITEITSUITBREIDING; MEER POEN, MEER DOCENTEN
- RECHT OP GOED ONDERWIJS VOOR IEDEREEN

Vorige week is deze actie reeds gestart bij medicijnen en met succes. In een paar dagen tijd werden daar al ruim 500 handtekeningen verzameld! De komende weken zal ook op de andere fakulteiten de handtekeningactie intensief gevoerd worden. Tijdens voornoemd gesprek (half november) zullen de handtekeningen aan de vaste kamercommissie overhandigd worden, om te laten zien dat het de studenten en de gehele universiteit menens is, dat er een ander onderwijsbeleid gevoerd gaat worden. Rond de jaarwisseling zal er dan naar gestreefd moeten worden, dat de fakulteiten geen studentenstops meer aan vragen, dat er geen plaatsingscommissies meer worden ingesteld, dat er geen capaciteitsopgaven meer worden gedaan. Dan zal duidelijk zijn dat de toelatingsbeperking niet meer geaccepteerd wordt, en kan er voor de tweede kamer geen enkele reden meer zijn om omstreeks februari een verlenging van de machtigingswet door te laten gaan.

Henk Lankamp

boykot

Belangrijkste agendapunt van de beleidsraad is nog steeds de 1000gld.boykot. De boykot is nu op gang gekomen, problemen met kinderbijslag en-aftrek en militaire dienst zijn er niet; ieder een die zich als examen/tamenstudent laat registreren krijgt daarvoor van het bureau Inlichtingen en Inschrijving de benodigde papieren, bewijzen en handtekeningen. De studenten weten nu waarom het noodzakelijk is de boykot voort te zetten. De universiteitsraad en de academische raad hebben zich tegen het 500gld.-

voorstel van Klein uitgesproken en hebben gezegd dat het kollegegeld weer 210 of 10 gulden moet worden, in afwachting van een nieuw stelsel van studiefinanciering.

Met dat laatste zal de GSB zich nu meer bezighouden. In de komende tijd zal aan de hand van LOG-krant 6 in de fakulteiten, bij de standjes en bij het bureau I&I gediskussieerd worden over de uitgangspunten waaraan een nieuw stelsel van studiefinanciering moet voldoen. Uitgangspunt voor het LOG en de GSB blijft de eis "gratis onderwijs voor iedereen" - ook het nieuwe stelsel zal daaraan moeten voldoen. De definitieve voorstellen van Klein aan het parlement zullen nog een tijdje uitblijven. Als het 500gld.-wetsvoorstel in februari in de tweede kamer komt, zal er slechts een discussiestuk liggen, nog geen voorstellen. Dat betekent dat een nieuw studiefinancieringstelsel in februari '74 zeker niet ingevoerd kan worden, en dat de studenten met het huidige stelsel blijven zitten. Het huidige stelsel is volslagen onvoldoende: vele studenten hebben te lage beurzen gekregen en hun inkomenspositie is zeer slecht. De beleidsraad heeft besloten daarom een beurzenactie te starten, die eind januari een hoogtepunt moet vinden. In december zal er een bijeenkomst worden georganiseerd om de problemen met de beurzen uitgebreid uit te doeken te doen en de eisen te formuleren. Voor die meeting zal een studentendekaan worden uitgenodigd. Een belangrijke plaats in de

actie (en in de discussie over de studiefinanciering) zal het inkomensonderzoek, dat door het LOG wordt gedaan, innemen. De eerste resultaten daarvan zullen begin januari bekend worden.

mensa

De inkomenspositie van de student wordt aangetast door velerlei prijsverhogingen. Eén plaats waar die verhogingen jaarlijks plaatsvinden, zijn de mensa's. Op de beleidsraad is besloten actie te voeren voor een algemene mensa en hogere subsidie. Over die actie en het GSB-mensa-rapport staat op pag. 1 en 2 een artikel.

stops

Tenslotte zal op korte termijn een begin gemaakt worden met de acties tegen verlenging van de Machtigingwet studentenstops. Hierover heeft Henk Lankamp, sekretaris onderwijs van de GSB, een uitgebreid artikel geschreven (pag. 4 en 5). De actie tegen de stops zal daar niet toe beperkt blijven, maar moet worden gezien als onderdeel van de strijd tegen de herstructurering van het w.o., dwz. tegen Posthumus, McKinsey enz.

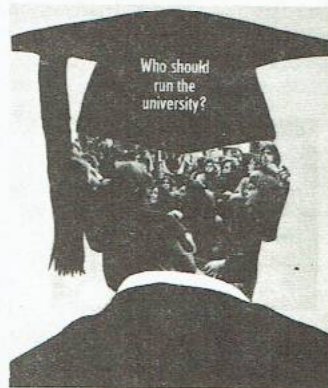
r.k.

GESCHIEDENIS deel 3

Zoals in de vorige twee stukjes is vermeld, is er op het instituut voor geschiedenis het nodige te doen geweest over de competenties van Afdelingsraad (AR) en Docentenraad (DR). Deze kompetentiestrijd was toegespitst op de vraag of de AR of de DR de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid heeft over de uitvoering van het studieprogramma. In de praktijk waren hier nl. moeilijkheden over gerezen. Zo stond de DR op haar achterste benen toen de AR een opdracht gaf aan de studiebegeleidingskommissie (een commissie van de AR) om in het kollegerooster van de eerstejaars een aantal hoorcolleges om te zetten in werkkolleges. Dit was ingrijpen in de uitvoering van het studieprogramma en daar ging volgens de DR niet de AR maar de DR zelf over. Afblijven dus. Hoe zit dat nu? Wel, volgens het bestuursreglement is de DR "belast" met de uitvoering van het studieprogramma, maar uit hetzelfde reglement blijkt overduidelijk dat de AR in kan grijpen in deze uitvoering. Met andere woorden: de AR

ziet toe op de uitvoering van het studieprogramma waarmee de DR is belast. Vele docenten zijn het hier niet mee eens en willen bevestigd niet weten van een controle van de AR (ook al slagen ze er niet in om argumenten voor deze "visie" aan het bestuursreglement te ontleunen), waarmee het konflikt duidelijk op tafel ligt. Volgens de AA is het ingrijpingsrecht duidelijk genoeg in het reglement opgenomen, zij het niet met zoveel woorden. Om deze minieme mogelijkheid tot misinterpretatie in het vervolg uit te sluiten, stelde de AA een reglementswijziging voor waarin expliciet wordt gesteld dat de AR kaders kan stellen aan de uitvoering van het studieprogramma, waarbij bedacht dient te worden, dat er een stukje demokratisering op het spel staat als een zo belangrijk terrein als de uitvoering van het studieprogramma tot de exclusieve competentie van de DR wordt gerekend, en niet tot die van het meest democratische lichaam dat onze afdeling kent, de AR.

Er werd een extra AR op 5 okt bijeengeroepen om over deze materie te discussiëren. Daarbij werd het wijzigingsvoorstel van de AA ingediend zonder echter de vereiste 2/3 meerderheid te halen. De AA liet het hier niet bij zitten maar riep op 11 okt. een algemeen vergadering bijeen om de achterban (dat is de raadsinstituutbevolking) te raadplegen en te laten beslissen over het verder te voeren beleid. Dit konform de uitgangspunten van de AA, die zo'n algemene vergadering als hoogste orgaan op het instituut wil zien. Viel. op tactische gronden werd in deze vergadering (waar iets meer dan 40 man

bijeen waren) besloten voorlopig af te stappen van een poging tot reglementswijziging. Ten dele omdat men meende dat ook deze wijziging de problemen niet in één keer zou oplossen, daar ook de persoonlijke bezetting van de AR een rol speelde en ten dele omdat men geen concrete aanrijpingspunten zag waarop de actie gevoerd zou kunnen worden. (De zaak rond de

eerstejaarskolleges was onderhands geregeld). Op principiële en "abstracte" punten (hoe juist ook) dacht men geen actie te kunnen voeren waarbij het hele instituut bij betrokken zou zijn. Besloten werd op zo'n concreet punt te wachten en er dan met een op in te springen. Velen binnen de AA waren het hier niet mee eens, maar legden zich neer bij de besluiten van de algemene vergadering. Het wachten is dus op een concreet punt waarop de DR gaat dwarsliggen. Een mogelijk concreet punt zou kunnen liggen in een door de AR aangenomen motie over de 1 novemberregeling voor het kandidaatsexamen. Hierin staat expliciet het ingrijpingsrecht van de AR. Het wachten is nu op de reactie van de DR. AA

SOCIOLOGIE

De sociologie-opleiding in Groningen kent een selectieve propedeuse en dat hebben de eerstejaars afgelopen jaar ter dege gemerkt. Van de 132 eerstejaars die ingeschreven stonden voor deelname aan het eerstejaars-studieprogramma -dat het zwaarst onder de landelijke sociologie-opleidingen is- namen 77 deel aan 2 of meer tentamens. In juli waren hiervan nog maar 24 geslaagd.

N.a.v. dit resultaat belegde de GSB-afdeling sociologie na de zomervakantie een bijeenkomst voor de (a.s.) tweedejaars. De problemen van de niet-geslaagden werden geïnventariseerd en op grond daarvan werden eisen gesteld aan de beoordelings- en tentamenregeling van de propedeuse met het doel de selectieve werking ervan te verminderen.

Deze eisen kwamen op 24/9 in de propedeusecommissie waar besloten werd de subfakulteitsraad te adviseren om onder bepaalde voorwaarden eerstejaars de kans te geven één tentamen éénmaal over te doen. In de raadsvergadering wist de studentenfractie te bereiken dat twee tentamens onbeperkt mochten worden herhaald en dat bovendien de voorwaarden verlicht werden. Dit resultaat van de selectie-actie van de GSB-afdeling sociologie betekent dat

HUUR/INKOMENSAKTIE LOOPT GOED

IK WEIGER DE KALE HUURVERHOOGING

en betaal: kale huur f
service kosten f

"Intrekken van de huurverhoging"
"Verlaging van de 16%norm"
"Een beter studiefinancieringsstelsel"
"Betaalbare huren voor iedereen" en
"Geen boetes voor de bewoners"

zijn de eisen die bijna 1.000 bewoners met hun handtekening hebben ondertekend. De oproep van de gezamenlijke GSB-bewonerscomitees om de huurverhoging te weigeren en dit door het ophangen van een bordje op de deur aan ie-

dereen kenbaar te maken, wordt massaal opgevolgd. Als je door de gangen in de flats loopt, die je op talloze deuren: "Ik weiger de kale huurverhoging" staan.

De gezamenlijke GSB-bewonerscomitees, inmiddels uitgegroeid tot meer dan 100 studenten, kwamen o.a. na het tellen van deze bordjes tot de konstatie dat reeds meer dan 400 bewoners de oude kale huur en nieuwe service-kosten betalen. Dit komt overeen met de aantallen die de SSH opgeeft.

Uit gesprekken met bewoners blijkt dat velen zich per 1 november bij de aktie gaan aansluiten omdat b.v. nu pas de nieuwe instructies door de bank worden overgenomen. De percentages van mensen, die de huurverhoging weigeren, zijn per flat als volgt:

Selwerd I: onbekend
Selwerd II: 16,3%
Selwerd III: 7,-%
Hoendiep I: 40%
Hoendiep II: 37%
Coendersborg: 35,5%
Corpus den Hoorn: 23,5%
Paddepoel: onbekend
Woonboten: 17%
Huizen: 20%

nieuw studiefinancieringsstelsel uitbrengen. Onlangs hebben wij vernomen wat ongeveer de inhoud van die voorstellen zal zijn.

Er komt een basisstudieloon van 3.000 gld., de kinderbijslag aan de ouders vervalt. Discussiepunt in de commissie is nog of het rijk kollegegeld betaalt of niet.

In het eerste geval krijg je van die 3.000 gld. maar 2.500 in handen. Daarbij komt een lening van 3.000 gld. De commissie stelt voor deze lening rentedragend te laten zijn, maar Klein schijnt het daar moeilijk mee te hebben. Hij wil voor de beursstudenten liever een renteloze lening van 3.000 gld., omdat die er anders wel erg hard op achteruit gaat. Tenslotte komt er voor iedereen een lening van 1.000 gld. die in elk geval rentedragend is.

Het voorstel dat Klein gedaan heeft toen hij nog lid van de tweede kamer was, nl. academici-belasting, een kollegegeld achteraf, gekoppeld aan het inkomen, is van de baan. De commissie heeft hem daarvan afgebracht met behulp van twee argumenten: (principeel) korte studies worden erdoor benadeeld, omdat ze relatief duurder worden; (praktisch) het innen van die belasting geeft te grote administratieve rompslomp.

De commissie zit dus op de lijn van de commissie Andriessen. Dit was te verwachten, gezien het politieke feit, dat hij nog door Van Veen is in- en samengesteld.

De leden zijn: Diepenhorst - hoofd afdeling studietoelagen; Gubbi - ambtenaar op het ministerie; Gilijamse - zat namens de NSR in de commissie Andriessen, was lid van het NSA (rechtse tegenhanger van de SVB), nu ambtenaar op het ministerie; Wesselink - is sekretaris van het KvB in Delft geweest. Na de bezetting in december '72 nam hij ontslag en is daarna door Van Veen als ambtenaar op het ministerie benoemd.

R.K.

te schrijven, wat tegen de doeling van de stichting in gaat (het gaat hier immers niet om wanbetaling, maar om een door het bestuur kwa eisen ondersteunde aktie) en als deze briefjes bij de bewoners aankomen worden ze tegelijkertijd in de prullebak gedeponeerd. Duidelijk is door het bestuur aangegeven dat deze briefjes slechts verstuurd worden om het eigen kontrakt op te volgen en dat het niet de bedoeling is deze boetebriefjes op andere manieren te innen. Zo zijn de boetebriefjes in de huuraktie gedegeerd tot formele briefjes die tot doel hebben zich tegen akkountantskontrolle etc. te dekken.

Om eensgezind onze krachten op Den Haag te richten, de ambtenaren en bewoners niet verder te belasten met boetebriefjes werd overeengekomen:

- een nieuwe boeteregeling die minder nadelig voor de bewoners werkt met terugwerkende kracht in te voeren d.m.v. een kontraktwijziging. De gezamenlijke GSB-bewonerscomitees zullen hier voorstellen voor doen.
- te bekijken hoe nu de problemen kunnen worden opgelost door de boeteregeling op te schorten.

Beide punten komen in de be-

laatste nieuws

IFNINGEN!

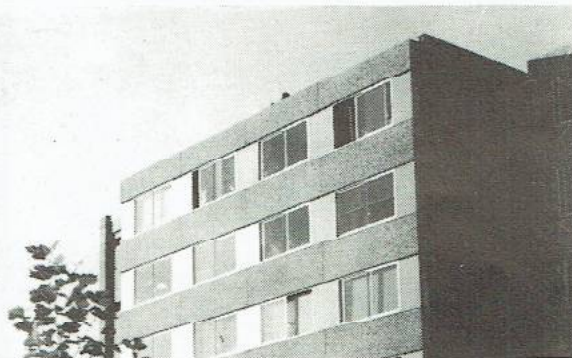
De ambtelijke commissie van Klein, die reeds in september met een discussiestuk zou komen, zal in december een nota met voorstellen voor een

zeventien eerstejaars alnog een kans krijgen om de propedeuse te halen en om zich zo bij de 47 studenten te voegen die na drie tentamenronden waren geslaagd. De gevolgen van de selektieve propedeuse zijn hiermee voor het afgelopen jaar enigszins opgevangen.

De oorzaak dat bij sociologie veel studenten in hun onderwijsmogelijkheden beknot worden - wat op andere fakulteiten met studentenstops nog meer het geval is - ligt bij de selektieve propedeuse. Deze zal ook dit jaar weer haar werk doen, tenzij de studenten hierin verandering aanbrenge. Deze mogelijkheid bestaat omdat de tentamenregeling voor dit jaar nog in de raad behandeld moet worden.

De discussie die onder de studenten is ontstaan wijst duidelijk naar de nadelen van de selektieve propedeuse: in een jaar waarin de eerstejaars te maken hebben met aanpassingsmoeilijkheden aan een nieuwe omgeving wordt via massale onderwijsvormen van bovenaf geselecteerd op een studieprogramma wat representatief moet heten voor de verdere studie. De gevaren van een selektieve propedeuse worden nog duidelijker van neer men de plannen van Posthumus die ook een selektieve propedeuse omvatten bekijkt. Al deze punten pleiten voor afschaffing van de selektieve propedeuse.

De discussie over deze punten zal nog verder gevoerd worden en zal moeten resulteren in eisen aan de propedeusereregeling. De GSB-afdeling sociologie organiseert om deze redenen op 25 oktober van 11 tot 1 uur voor de eerste en tweedejaars een algemene vergadering in zaal 8 van het akademiegebouw. De gevoerde selektie-aktie zal moeten worden voortgezet, naar afschaffing van de selektieve propedeuse toe! j.w.

Terwijl niet ieder, door de administratieve chaos op het bureau van de SSH, een boete heeft gekregen, bleek dat vrijwel iedereen het boetebriefje had verscheurd of weggegooid. Het restant hebben de komitees opgehaald om ze aan de SSH terug te geven om daarmee het ontbrekende karakter van de boeteregeling aan te geven (immers van wanbetaling is geen sprake).

SSH

Over die boeteregeling en de eisen aan de minister had een delegatie van de gezamenlijke GSB-bewonerscomitees een gesprek met het SSH-bestuur. Na ampele discussie stelden de bestuursleden zich achter onze eisen aan Klein, en vergrootten hiermee de druk op de staatssekretaris. Het bleek dat, zoals voorspeld het bureau met een aanzienlijke taakverzwaring als gevolg van de ministeriële maatregeling is komen te zitten. Zo doet zich de idiote situatie voor, dat ambtenaren daar overwerk plegen om boetebriefjes uit

stuursvergadering van de SSH op 23 oktober aan de orde. Het is duidelijk dat de aktie reeds zo massaal is, dat de SSH geen sankties kan en wil treffen. Dit betekent, dat niemand boetes moet betalen en dat er verder niets aan het handje is. Om de zaak niet nodeloos ingewikkeld te maken, zullen we proberen de boetes in de huuraktie op zo kort mogelijke termijn te elimineren.

voortzetting

Evenals vorige week reeds in Amsterdam gebeurd is, zal ook de U-raad in Groningen zich achter de eisen van de aktie moeten scharen. Ze zal er bij de minister op aan moeten dringen de huurverhoging in te trekken en de financiële positie van de student te verbeteren. De U-raad heeft immers ook een verantwoordelijkheid voor een goed huisvestingsbeleid voor studenten en dient daarom dit wanbeleid af te keuren. De GSB-bewonerscomitees roepen daarom op: zie pag. 8

vervolg van pag. 7

Kom naar de U-raad van 26 oktober om druk uit te oefenen zodat deze raad zich achter onze eisen schaaft. De U-raad vindt plaats in het letterengebouw, het tijdstip waarop de motie van de GSB-fractie behandeld wordt, zal binnenkort bekend gemaakt worden op muurkranten e.d.. Klein heeft om budgetaire redenen de huur verhoogd en zoekt naar wegen om de studentenhuusvesting af te stoten en zo verder op het w.o. te bezuinigen. Door de akties van de bewonerskomitees en grondraden in Groningen, Delft, Amsterdam GU, Nijmegen, Wageningen, Amsterdam VU en Utrecht zal hij tot de ontdekking komen dat er van budgetair voordeel van de huurverhoging weinig of niets terecht komt, integendeel. We zullen Klein dwingen die huurverhoging in te slikken. Sluit je daarom aan bij de huur/inkomensaktie, betaal de huren zoals die in de flats, boten en huizen staan aangegeven. Strijd mee voor het recht op betaalbare huren voor iedereen!

Kom naar de U-raad!

Bert.

GROOTS GSB-FESTIJN!!

De Gsb had vorig jaar ruim 2000 leden. Het lidmaatschap is echter per 1 september af gelopen, zodat een nieuwe ledenwerfcampagne is gestart. Deze zal lopen tot 1 december. In het kader van de ledenwerfcampagne wordt er 16 november een groot feest georganiseerd, met diverse schitterende attracties. Hoewel de organisatie nog niet

rond is, kunnen we voorlopig toch reeds het volgende aankondigen.

Er komt een kabaret (Anne Kaizer en Ton Meyer), het GSB-koor Voorwaarts zal strijdlieiders ten gehore brengen, en ongetwijfeld vele nieuwe komposities, en de Stios's zullen smartlappen zingen.

Speciale attractie is een jong talentenjacht. Iedereen

die iets (eigen) aardigs kan doen of vindt dat hij dat kan, zoals muziek maken, met touwtjes gooien, zijn duim platleggen, kunsten maken, enz. enz., moet zich zo spoedig mogelijk opgeven op het GSB-kantoor, Visserstraat 56. Er zijn vele mooie prijzen, in elke categorie 500. Behalve deze gebeurtenissen zijn er onderhandelingen gaande met de Rocking Tigers, Solution e.v.a., om de muziek voor het feest na te verzorgen. En onder voorbehoud kunnen we ook vertellen dat er een schiettent en andere kermisattracties komen, en dat er een dans- en schaaft simultaan wordt gehouden. Het feest begint om 8 uur precies. Iedereen moet op tijd komen: het is een mooi, groot en vol programma, wie later dan 8 uur komt, mist er onderdelen van!

VIER FEEST MET JE VAKBOND!!!
KOM VRIJDAG 16 NOVEMBER
NAAR HET TEHUIS

EN WORD LID!!

THAI BINH kollekte

De kollektie die het komitee "Groningen helpt Thai Binh" in de week van 8-13 oktober heeft georganiseerd, is een overweldigend succes geworden. Tot nu toe is meer dan 35000gld. opgehaald, en de organisatoren verwachten dat het bedrag met nog enkele duizenden guldens zal toenemen. Dit succes bewijst de solidariteit van de Groninger bevolking met de wederopbouw van Vietnam!

De GSB-afdelingen hebben gekollekteerd in de fakulteiten. Hoewel nog niet alle steunlijsten geteld zijn, is nu al bekend dat in de fakulteiten meer dan 3000gld. is verzameld. Dat terwijl de meeste studenten, tap en staf ook al hadden gegeven bij de huis-aan-huis-kollekte. Een waardevolle bijdrage!

bazar KORENBEURS-10NOVEMBER

Er staan nog vele manifestaties ten bate van Thai Binh op stapel. Zo wordt er op 10 november in de Korenbeurs een grote bazar en rommelmarkt gehouden. Alle Groningers zijn daar van harte welkom. Nu al lijkt deze dag een groot succes te worden: vele middenstanders hebben al goederen en waren ter beschikking gesteld.

Voor de voorbereiding zijn nog mensen nodig. Woensdag 7, donderdag 8 en vrijdag 9 november, 's avonds van 7 tot 9, worden de spullen, goederen en waren opgehaald. Chauffeurs met auto's, die daarbij willen helpen, kunnen zich aanmelden op het GSB-kantoor, Visserstraat 56. Hetzelfde geldt voor de mensen die op 10 november op een standje willen staan of op een andere manier bij de voorbereiding willen helpen.

nog lager zijn. Waar het nu om gaat, is dat er aktie gevoerd wordt voor gelijktrekking van wo- en hbo-beurzen. Daarom werd in de beurzenaktie van februari ook de eis 'gelijke beurzen voor wo en hbo' gevoerd. Dat is ook de taak van een politieke vakbond van studenten. Door de eigen akties te verbinden met die van andere bevolkingsgroepen, wordt de studentenstrijd een progressieve strijd. En dat is wat de GSB konsekwent doet, zowel binnen (Den Haag, 25 mei '72: tegen school- en kollegegeldverhoging) als buiten het onderwys (Vietnam- en Chilidemonstraties, Volkskongres, KOM OP). En we ontvangen solidariteit en steun terug, kijk maar naar de 500gld. die de gezamenlijke aktiekomitees ons hebben geschonken om advokatenkosten ed. i.v.m. de vervolging van de besetters van het academiegebouw te kunnen

betalen. En heel nadrukkelijk verklaarde Marcus Bakker zaterdag op de CPN-manifestatie dat arbeiders en studenten dezelfde strijd voeren. En die strijd wordt niet gevoerd tegen een progressieve regering, nee, juist door gezamenlijke strijd van alle progressieven, dus ook de PvdA, moeten de rechtse partijen worden teruggedrongen. Dan kan er een echte progressieve politiek gevoerd worden. En links wordt sterker, zoals de verkiezingsuitslag in de Zaanstreek laat zien. En de samenwerking groeit, zoals blijkt in de Vietnam- en Chili-akties en de aktie tegen de Kalkarbelasting. De GSB moet hieraan zijn bijdrage leveren, en die bijdrage is groter, naarmate de GSB krachtiger is. Dus sluit je aan bij je GSB-aktiegroep, lees Nait Soez'n en word lid van de GSB!

Ruurd

PRIVILIGES?

"Tja, die eis 'gratis onderwijs, dat weet ik niet zo. Kijk eens naar de hbo-ers, die hebben lagere beurzen dan wij. Daar zouden we iets aan moeten doen". Zoiets hoorde ik bij het posten bij I&I. En het is precies wat we op het LOG-seminar in augustus verwachtten. Staatssekretaris Klein kan de pot voor studiefinanciering niet uitbreiden, omdat de konfessionelen, VVD en DS'70 meer geld in defensie willen steken. En om zijn

beleid te rechtvaardigen, begon Klein verhalen over de geprivilegerde positie van de student te vertellen. Vanuit zijn socialistische opvattingen zou hij dat nooit doen.

De diverse berekeningen en nota's van LOG en GSB hebben overduidelijk aangetoond, dat de inkomenspositie van de studenten slecht is. De maximum rijksstudietoelage ligt nog beneden het bijstandsniveau. Wel een raar soort geprivilegerdheid!

Maar het is inderdaad ook zo, dat de beurzen van de hbo-ers

VERSTERK JE VAKBOND

WORD LID VAN DE GRONINGER STUDENTENBOND

GSb - visserstraat 56 - giro 2443200 - telefoon 134888